

NACIONALINĖ TEISMŲ ADMINISTRACIJA

2018 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

2019-04-19 Nr. 3R-477-(1.2)

Vilnius

(parengimo vieta)

TURINYS

I SKYRIUS: STRATEGINIO VEIKLOS PLANO ĮGYVENDINIMAS	3
PIRMASIS SKIRSNIS: KONTEKSTO (APLINKOS) ANALIZĖ	3
ANTRASIS SKIRSNIS: STRATEGINIŲ TIKSLŲ ĮGYVENDINIMAS	3
II SKYRIUS: 2018 M. VEIKLOS PRIORITETŲ ĮGYVENDINIMAS	6
III SKYRIUS: ŽMONĖS	7
IV SKYRIUS: TEISMŲ SAVIVALDOS INSTITUCIJŲ IR KOMISIJŲ APTARNAVIMAS	8
V SKYRIUS: NTA INICIATYVOS IR ATSTOVAVIMAS TEISMAMS	12
VI SKYRIUS: TEISMŲ REFORMA	12
VII SKYRIUS: VISUOMENĖS INFORMAVIMAS	14
VIII SKYRIUS: TEISMŲ APRŪPINIMAS	17
IX SKYRIUS: TEISMŲ INFORMACINIŲ TECHNOLOGIJŲ PLĖTRA	18
X SKYRIUS: BENDRASIS DUOMENŲ APSAUGOS REGLAMENTAS	19
XI SKYRIUS: VIEŠIEJI PIRKIMAI	21
XII SKYRIUS: VIDAUS AUDITAS	21
XIII SKYRIUS: KOKYBĖS SIEKIS	22
XIV SKYRIUS: TARPTAUTINIAI PROJEKTAI	22
XV SKYRIUS: MOKYMAI IR TARPTAUTINIS BENDRADARBIAVIMAS	24
XVI SKYRIUS: NTA 2019 METŲ VEIKLOS PRIORITETAI	28

I SKYRIUS

STRATEGINIO VEIKLOS PLANO ĮGYVENDINIMAS

PIRMASIS SKIRSNIS KONTEKSTO (APLINKOS) ANALIZĖ

Vienas svarbiausių pokyčių teismų sistemoje 2018 m. – teismų veiklos žemėlapiu pakeitimai, nulemti teismų reorganizacijos proceso. 2016 m. birželio 23 d. Lietuvos Respublikos Seimas priėmė Lietuvos Respublikos teismų reorganizavimo įstatymą ir kitų įstatymų pakeitimo įstatymus, pagal kuriuos po reorganizavimo veikiantys teismai pradėjo darbą nuo 2018 m. sausio 1 d. Atsižvelgdama į teismų reorganizavimo apimtį, 2018 metais Nacionalinė teismų administracija (toliau – NTA) baigė įgyvendinti tęstinius pokyčius, susijusius su informacinių sistemų pertvarkymu, – sistemos pritaikytos prie pasikeitusios organizacinės teismų veiklos. Išaugo Teisėjų tarybos nutarimų pakeitimų ir kitų dokumentų, kurių projektus rengia NTA specialistai, poreikis bei kitos teismų aptarnavimo ir konsultavimo veiklos apimtys.

Nuo 2018 m. NTA patikėtas naujas uždavinys, susijęs su asmens duomenų apsauga. 2018 m. gegužės 24 d. pradėtas taikyti Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas (Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679) nustatė naujus ir patikslino ankščiau galiojusius reikalavimus asmens duomenų apsaugos srityje. NTA paskyrus vieną teismų ir NTA asmens duomenų apsaugos pareigūną, su reglamento taikymu susiję klausimai koordinuojami ir teisės aktų reikalavimai įgyvendinami centralizuotai.

Įgyvendinant sistemines pertvarkas, susijusias su vaikų teisių užtikrinimu ir apsauga valstybėje, nuo 2018 m. liepos 1 d. įsigaliojo teisės aktų nuostatos, nustatančios privalomą psichologų dalyvavimą apklausiant nepilnamečius teismo proceso metu. NTA įgyvendino reikiamas priemones šiems pokyčiams teismuose užtikrinti, kartu kūrė tinkamų sąlygų vaikams užtikrinimo sistemą teismuose.

2018 m. reikšmingų pokyčių įvyko valstybės tarnautojų sistemoje, teisėjų atlyginimų srityse. Todėl 2018 m. reikėjo imtis valstybės tarnybos pertvarkos, kad nuo 2019 m. sausio 1 d. reikalingos priemonės sėkmingai būtų įgyvendintos tiek NTA, tiek teismuose. Siekdamas teisėjų atlyginimų sistemos tolygumo, Lietuvos Respublikos Seimas 2018 m. gruodžio 4 d. priėmė Teisėjų atlyginimų įstatymo pakeitimus, numatančius apylinkių teismų teisėjų atlyginimų didėjimą nuo 2019 m. sausio 1 d.

Vertindama sėkmingą veiklą, finansuotą Norvegijos finansinio mechanizmo lėšomis, įgyvendinimą ankstesniais metais, NTA ketina ir ateityje siekti veiklas, kurios teiktų pridėtinę vertę teismų sistemai ir bendruomenei, finansuoti iš įvairių šaltinių. 2018 m. balandžio 24 pasirašyti susitarimo memorandumai dėl 2014–2021 m. EEE ir Norvegijos finansinio mechanizmo įgyvendinimo, kuriuose numatytas NTA dalyvavimas įgyvendinant Teisingumo ir vidaus reikalų programą.

ANTRASIS SKIRSNIS STRATEGINIŲ TIKSLŲ ĮGYVENDINIMAS

NTA strateginiai tikslai:

1. Kokybiškai aptarnauti teismus ir teismų savivaldos institucijas.
2. Plėtoti informacinių technologijų panaudojimą teismuose ir gerinti teismų darbo sąlygas įgyvendinant investicijų projektus.

Šiems strateginiams tikslams įgyvendinti 2018 m. NTA vykdė 5 ilgalaikes, tęstines programas, finansuojamas iš valstybės biudžeto lėšų ir pajamų įmokų.

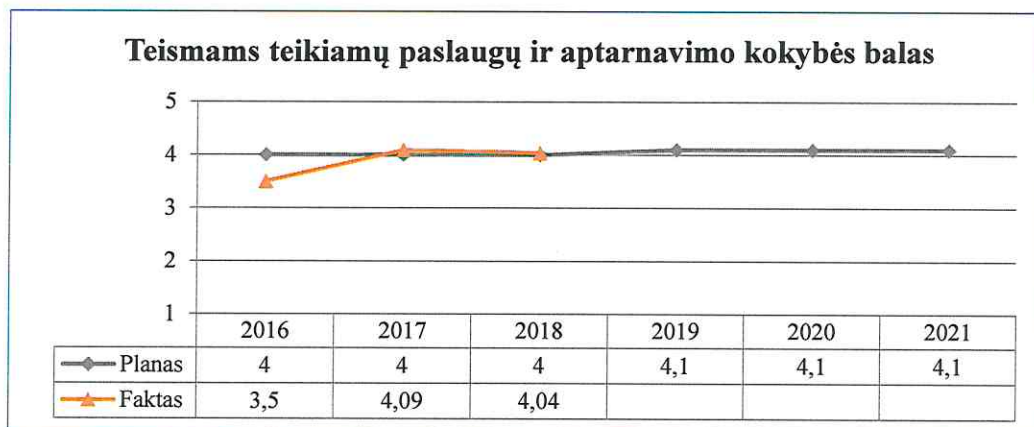
1 strateginis tikslas – kokybiškai aptarnauti teismus ir teismų savivaldos institucijas		
	Programos pavadinimas	Asignavimų panaudojimas (tūkst. Eur)

Programos kodas		Patvirtintas asignavimų planas	Patikslintas asignavimų planas	Faktiškai panaudota asignavimų	Panaudota asignavimų nuo asignavimų, nurodytų patikslintame plane, dalis (proc.)
1	2	3	4	5	6
01 001	Teismų savivaldos aptarnavimas ir veiklos užtikrinimas	4097	4125*	4101,3	99,4
01 002	Teismų centralizuotas aprūpinimas	1910	1910	1908,7	99,9
01 003	Teisėjų kvalifikacijos kėlimas	277	288,5**	279,6	96,9
<i>Iš jų ES ir kita tarptautinė finansinė parama</i>		-	-	-	-
	Iš viso	6284	6323,5	6289,6	99,5

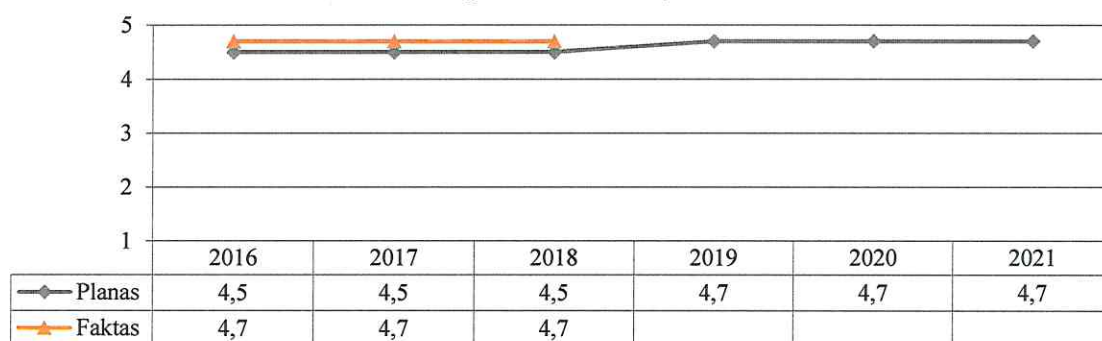
* LR Vyriausybės 2018 m. birželio 20 d. nutarimu Nr. 610 NTA papildomai buvo skirta 28 tūkst. eurų pasirengti 2014–2021 metų EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų finansuojamos programos „Teisingumas ir vidaus reikalai“ įgyvendinimui.

** Mokymo centras 2018 m. nepanaudojo ir perkėlė panaudoti į 2019 m. dalį surinktų viršplaninių pajamų įmokų.

Atsižvelgiant į NTA paskirtį ir veiklos pobūdį, strateginio tikslo „Kokybiškai aptarnauti teismus ir teismų savivaldos institucijas“ efekto vertinimo kriterijų pasiekimas vertinamas remiantis teismų, teismų savivaldos institucijų ir komisijų atstovų / narių kasmetėmis apklausų anketomis, kuriose NTA teikiamos paslaugos ir aptarnavimas vertinami atsižvelgiant į 1–5 balų skalę.

Teismų savivaldos institucijoms ir komisijoms teikiamų paslaugų ir aptarnavimo kokybės balas

2 strateginis tikslas – plėtoti informacinių technologijų panaudojimą teismuose ir gerinti teismų darbo sąlygas įgyvendinant investicijų projektus

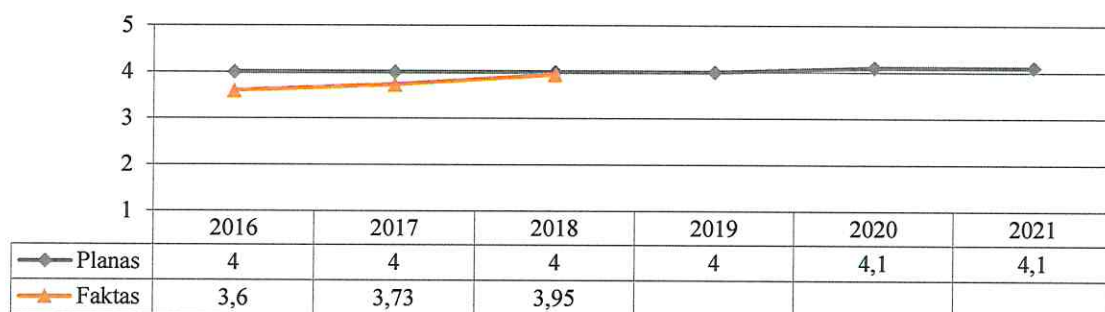
Programos kodas	Programos pavadinimas	Asignavimų panaudojimas (tūkst. Eur)			
		Patvirtintas asignavimų planas	Patikslintas asignavimų planas	Faktiškai panaudota asignavimų	Panaudota asignavimų nuo asignavimų, nurodytų patikslintame plane, dalis (proc.)
1	2	3	4	5	6
02 001	Teismų informacinių sistemų aptarnavimas ir plėtra	1050	936*	853,3	91,2*
02 003	Teismų pastatų statyba ir rekonstrukcija	1217	1331	1330,9	100
Iš jų ES ir kita tarptautinė finansinė parama		-	-	-	-
	Iš viso	2267	2267	2184,2	96,3

*Per 2018 m. asignavimai buvo perskirstyti tarp vykdomų investicijų projektų. Nepanaudoti asignavimai buvo skirti investicijų projektui „Centralizuotos darbo užmokesčio sistemos įsigijimas“, dėl kurio buvo nutraukta sutartis su tiekėju.

Vadovaudamasi Teismų įstatymo 124 straipsnio 2 dalies 8 punktu, NTA kuria ir įgyvendina bendrosios teismų informacinės sistemos strategiją. Atsižvelgiant į NTA paskirtį ir veiklos pobūdį, strateginio tikslo „Plėtoti informacinių technologijų panaudojimą teismuose ir gerinti teismų darbo sąlygas įgyvendinant investicijų projektus“ efekto vertinimo kriterijaus pasiekimas vertinamas remiantis teismų

informacinių technologijų administratorių kasmetėmis apklausų anketomis, kuriose NTA teikiamos paslaugos ir aptarnavimas vertinami atsižvelgiant į 1–5 balų skalę.

Su NTA valdomų teismų informacinių sistemų administravimu susijusių teismų informacinių technologijų administratoriams teikiamų paslaugų kokybės balas

II SKYRIUS

2018 M. VEIKLOS PRIORITETŲ ĮGYVENDINIMAS

2018 m. buvo nustatyti veiklos prioritetai ir NTA komanda juos įgyvendino:

1. Įgyvendino Lietuvos teismų 100-mečio minėjimo iniciatyvas.

2. Sėkmingai užbaigė pirmąjį valstybės investicijų projekto „Vilniaus mieste veikiančių teismų pastato Vilniuje, Šeimyniškių g. 28, statyba“ įgyvendinimo etapą – gautas statybų leidimas.

3. Sudarė efektyvios teismo proceso dalyvių, ypač vaikų, psichologinio saugumo teismuose sistemos sukūrimo sąlygas.

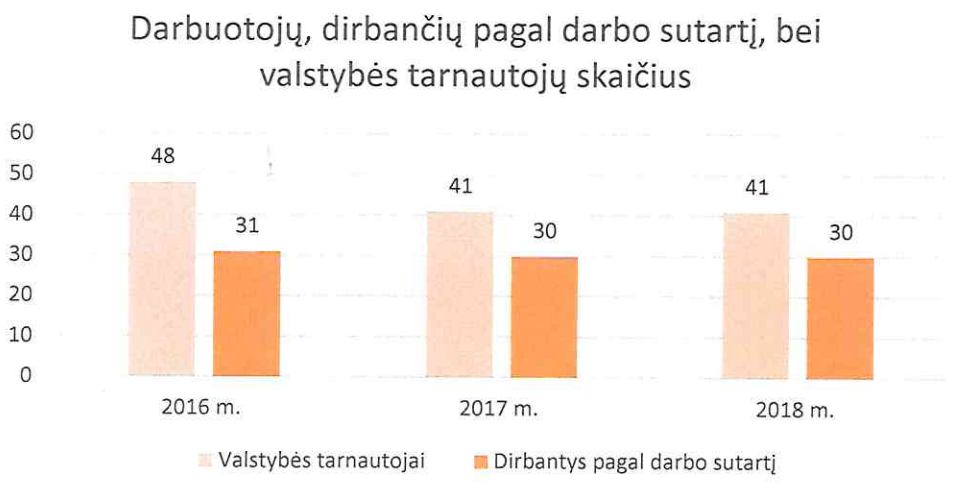
4. Tęsė valstybės investicijų projekto „Vilniaus regiono apylinkės teismo Ukmergės rūmų pastato Ukmergėje, Deltuvos g. 17A, statyba“ statybos rangos darbus (jų galutinis užbaigimas numatytas 2019 m. I pusmetį)

5. Užtikrino efektyvų teismų darbuotojų kompetencijų stiprinimo procesą.

III SKYRIUS

ŽMONĖS

2018 metų pabaigoje NTA dirbo 71 darbuotojas, iš jų 41 valstybės tarnautojas ir 30 darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartį, – tiek pat kiek ir 2017 m.

Vykdamas personalo atrankas NTA ypač vertinama darbo patirtis teismuose, teismų veiklos išmanymas. Iš viso NTA 2018 m. dirbo **20 darbuotojų, turinčių darbo patirties teismuose** (2017 m. – 24, 2016 m. – 25). 2018 m. iš teismų atėjo 2 nauji darbuotojai (2017 m. – 1, 2016 m. – 2).

2018 m. kvalifikaciją įvairiuose nacionaliniuose ir tarptautiniuose mokymuose ir toliau kėlė nemažas skaičius darbuotojų – 75 proc. (2017 m. – 80 proc., 2016 m. – 85 proc.).

Kaip ir 2017 m., daug dėmesio skirta profesinių įgūdžių ir bendrųjų kompetencijų stiprinimui. Įvairių sričių specialistai turėjo galimybę tobulinti savo žinias strateginio planavimo, lyderystės, žmogiškųjų išteklių valdymo, protokolo, viešųjų ir privačių interesų konflikto, kokybės standartų taikymo, pasirengimo taikyti naująją Valstybės tarnybos įstatymą ir kt. srityse.

ĮDOMU

- 2018 m. pabaigoje NTA dirbo 19 vyrų ir 52 moterys (2017 m. – 20 vyrų, 51 moteris, 2016 m. – 20 vyrų ir 59 moterys).

- NTA kolektyvo amžiaus vidurkis 2018 m. – 39 metai (2017 m. – 38, 2016 m. – 37).
- Vidutinis NTA darbuotojų darbo užmokestis 2018 m. buvo 912,45* Eur (2017 m. – 860,86 Eur, 2016 m. – 799,68 Eur).

*Nurodytą darbo užmokestį sudaro pareiginė alga su priedais ir priemokomis (atskaičius mokesčius).

IV SKYRIUS

TEISMŲ SAVIVALDOS INSTITUCIJŲ IR KOMISIJŲ APTARNAVIMAS

Per 2018 m. NTA:

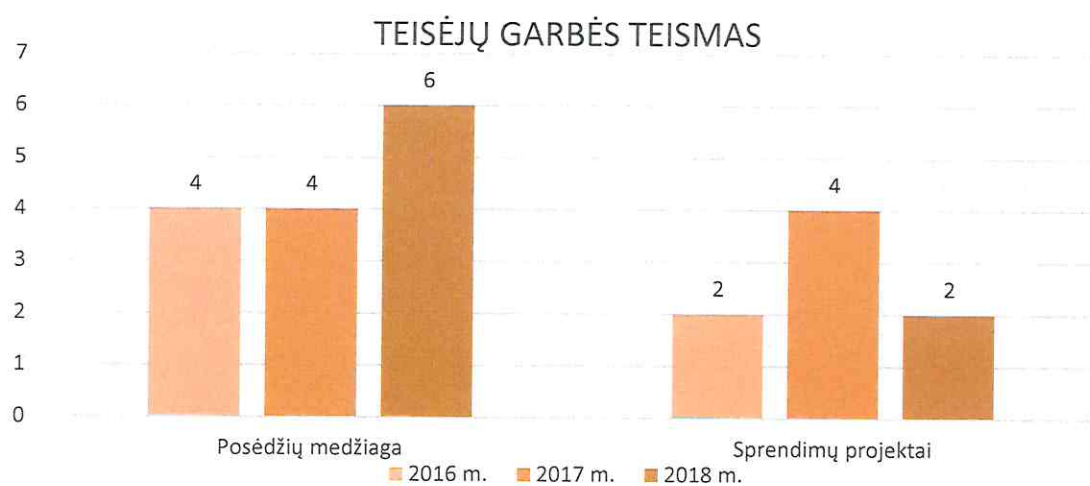
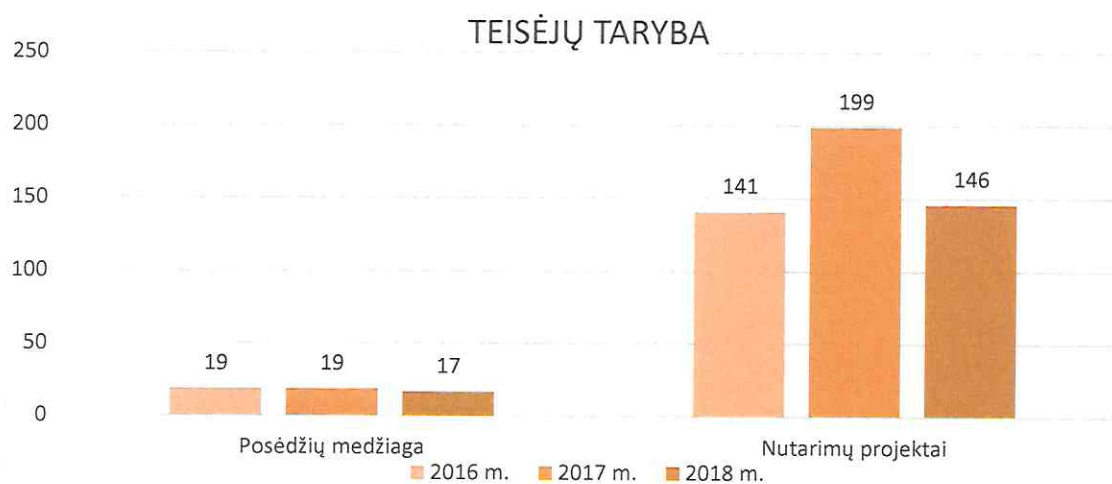
- parengė Teisėjų tarybos nutarimų, kuriais įgyvendinamos pasikeitusių aukštesnės galios teisės aktų nuostatos ar naujai nustatomi teisiniai reikalavimai, projektus:
 - ✓ Techninių priemonių naudojimo **teismo sprendimo skelbimo metu tvarkos aprašo projektą**, kuriuo siekiama įtvirtinti optimalias teisės aktų, numatančių galimybę techninėmis priemonėmis fiksuoti teismo procesinio sprendimo skelbimą, įgyvendinimo priemones, kuriomis būtų užtikrintas tinkamas balansas tarp teismo proceso viešumo principo ir byloje dalyvaujančių asmenų teisių bei kitų įstatymų saugomų interesų;
 - ✓ **Asmens duomenų tvarkymo teismuose taisyklių** bei Vaizdo duomenų tvarkymo teisme pavyzdinių taisyklių projektus, atsižvelgusi į 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) nuostatas;
 - ✓ **Mediacijos įstatymą įgyvendinančių teisės aktų projektus** (Mediatoriaus statuso suteikimo ir panaikinimo teisėjams tvarkos aprašo, Teisminės mediacijos komisijos nuostatų, Teisminės mediacijos taisyklių bei Teisminės mediacijos komisijos sudarymo projektai);
 - ✓ Pavyzdinių apylinkių teismų, apygardų teismų ir apygardų administracinių teismų struktūrų aprašymų ir **pareigybių sąrašų patvirtinimo projektus**, atsižvelgusi į Valstybės tarnybos bei Viešojo administravimo įstatymo pasikeitimus, įsigaliojusius nuo 2019 m. sausio 1 d.;
- įgyvendindama Bendrojo duomenų apsaugos reglamento reikalavimus, su Teisėjų tarybos pritarimu paskyrė vieną **duomenų apsaugos pareigūną** NTA ir teismams;
- teikė siūlymus Teisėjų tarybai dėl **Visuotinio teisėjų susirinkimo** programos ir darbotvarkės projektų, organizavo Visuotinį teisėjų susirinkimą, rūpinosi teismų ir visuomenės informavimu apie šį renginį.

ĮDOMU

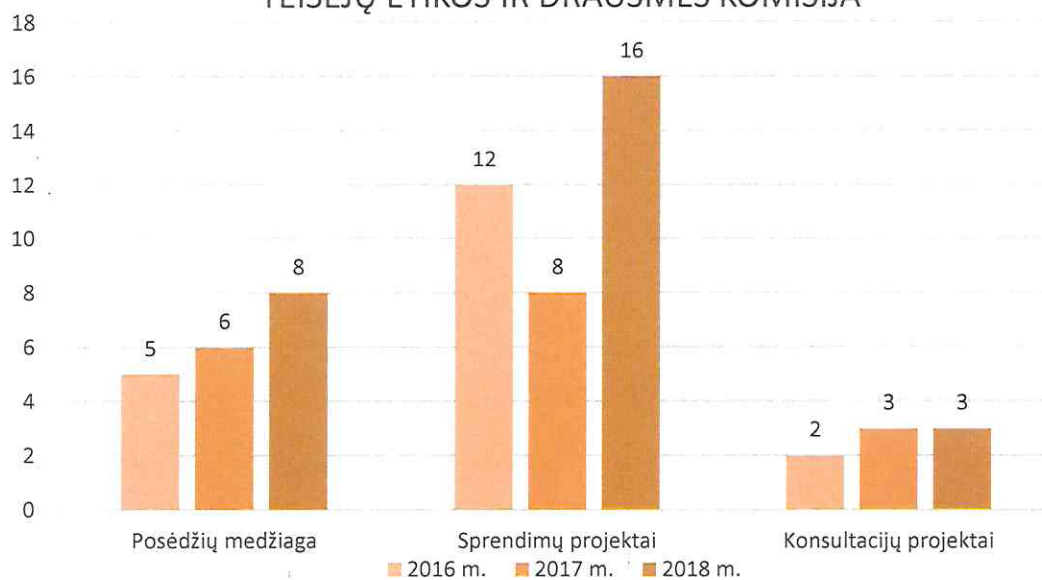
- NTA specialistai per 2018 m. parengė **524** teismų savivaldos institucijų ir komisijų sprendimų **projektus** bei aptarnavo **98** posėdžius.

99 proc. teismų savivaldos institucijų, komisijų atstovų, išreiškusių savo nuomonę NTA vykdytoje apklausoje, NTA teikiamas paslaugas ir aptarnavimą vertino kaip kokybišką – **4,7 balo iš 5** (2017 m. – 99 proc. ir 4,7 balo, 2016 m. – 99 proc. ir 4,7 balo).

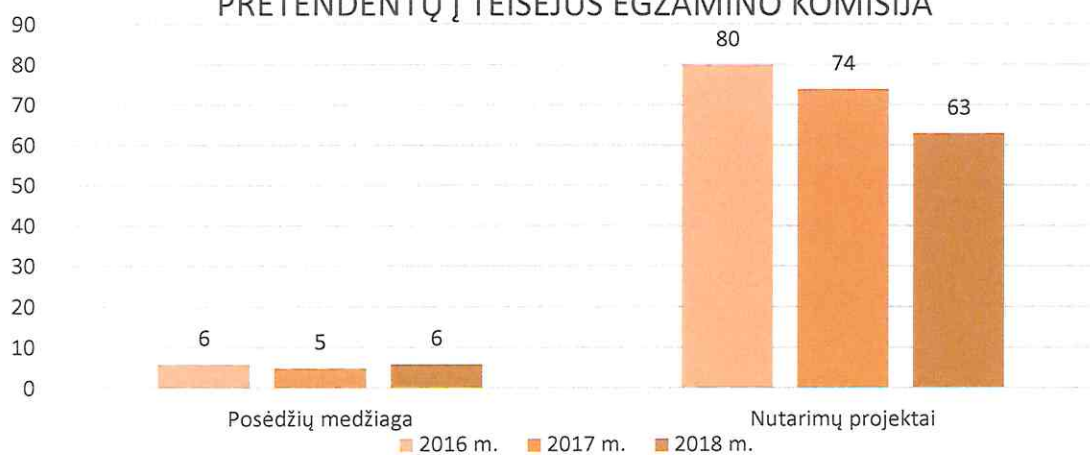
NTA specialistų suorganizuota ir parengta:

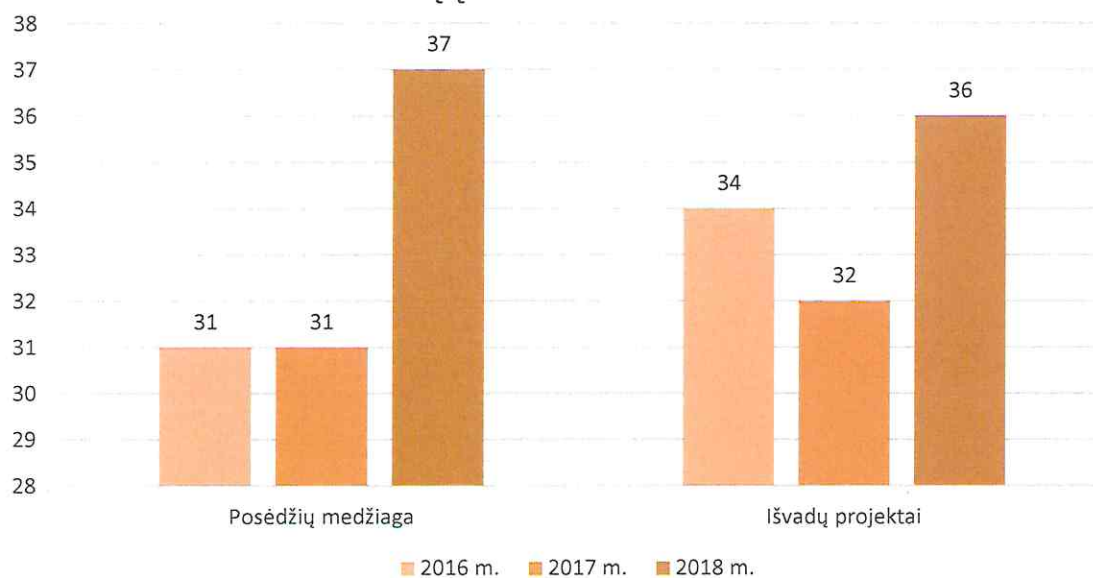
TEISĖJŲ ETIKOS IR DRAUSMĖS KOMISIJA

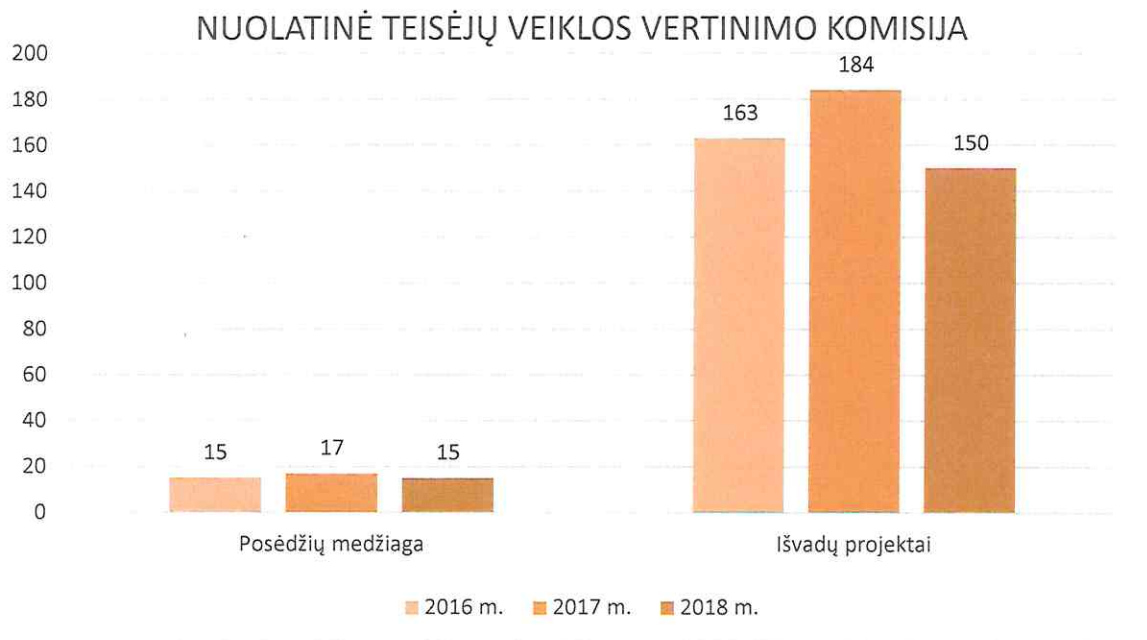

PRETENDENTŲ Į TEISĖJUS EGZAMINO KOMISIJA

PRETENDENTŲ Į TEISĖJUS ATRANKOS KOMISIJA

2018 m. surengti 2 Teismų sistemos apdovanojimų komisijos posėdžiai (2017 m. – 3 posėdžiai).

2018 m. priimti 6 Teismų sistemos apdovanojimų komisijos nutarimai:

- 3 nutarimai patarti Teisėjų tarybai apdovanoti 1-ojo laipsnio pasižymėjimo ženklu „Už nuopelnus teismų sistemai“;
- 2 nutarimai patarti Teisėjų tarybai apdovanoti 2-ojo laipsnio pasižymėjimo ženklu „Už nuopelnus teismų sistemai“;
- 1 nutarimas patarti Teisėjų tarybai apdovanoti Teismų sistemos garbės ženklu.

Teisėjų taryba, atsižvelgdama į Teismų sistemos apdovanojimų komisijos nutarimus, apdovanojo 3 asmenis 1-ojo laipsnio pasižymėjimo ženklu „Už nuopelnus teismų sistemai“ ir 2 asmenis 2-ojo laipsnio pasižymėjimo ženklu „Už nuopelnus teismų sistemai“.

- Nepritarė 1 siūlymui apdovanoti asmenį Teismų sistemos garbės ženklu.
- Priimtas protokolinis nutarimas pareikšti padėką.

DIDŽIAUSI 2018 M. IŠŠŪKIAI aptarnaujant teismų savivaldos institucijas ir komisijas

- Laiku reaguoti į itin intensyvių įstatymų leidybos procesą ir teisinio reguliavimo pokyčius (pvz., Valstybės tarnybos įstatymo pakeitimus, Bendrojo duomenų apsaugos reglamento taikymo pradžią) ir operatyviai parengti juos įgyvendinančių Teisėjų tarybos nutarimų projektus.
- Sėkmingai suorganizuoti ir aptarnauti aukščiausios teismų savivaldos institucijos – Visuotinio teisėjų susirinkimo – posėdį, skirtą Lietuvos teismų 100-mečiui paminėti.
- Sėkmingai suvaldyti dinamišką ir intensyvią atrankų į teisėjo pareigas procesą.

V SKYRIUS

NTA INICIATYVOS IR ATSTOVAVIMAS TEISMAMS

2018 m. NTA atstovavo Teisėjų tarybos ir teismų interesams sprendžiant ir svarstant klausimus, susijusius su:

- teismų finansavimu ir aprūpinimu;
- teisėjų ir kitų teismų darbuotojų socialinių garantijų užtikrinimu;
- valstybės tarnybos santykių reguliavimu;
- teismams nebūdingų funkcijų atsisakymu;
- vaikų teisių ir interesų apsaugą reguliuojančių teisės aktų pakeitimais;
- asmens duomenų apsaugos reguliavimo tobulinimu.

2018 m. kovo mėn. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas padėjo tašką byloje, kurioje konstatuota, kad UAB „Lietuvos ryto“ publikacija „Kvailystės šlampuoja kietakakčiai teisėjai“ buvo pažeistos Lietuvos žurnalistų ir leidėjų etikos kodekso nuostatos. Šioje byloje Teisėjų tarybai atstovavo NTA teisininkai.

2018 m. įvertinta ir tobulinta:

- Baudžiamosios bylos duomenų tvarkymo elektronine forma ikiteisminio tyrimo metu tvarkos aprašas;
- Teisėjų veiklos vertinimo tvarkos aprašas;
- Teisėjų karjeros siekiančių, į kitą teismą perkeliamų ar skiriamų asmenų vertinimo kriterijai;
- Pavyzdinis kompensavimo teisėjams už viršvalandinį darbą, darbą poilsio ir švenčių dienomis bei budėjimą tvarkos aprašas;
- Bylų paskirstymo teisėjams ir teisėjų kolegijų sudarymo taisyklės;
- Pavyzdinis Lygių galimybių politikos įgyvendinimo ir vykdymo priežiūros tvarkos aprašas;
- Ikiteisminio tyrimo metu ikiteisminio tyrimo teisėjo ar teismo priimtų nutarčių nuasmeninimo ir skelbimo integruotoje baudžiamojo proceso informacinėje sistemoje tvarkos aprašas;
- Teisminės mediacijos taisyklės ir kiti su mediatoriaus statuso suteikimu teisėjams susiję teisės aktai;
- Duomenų tvarkymo Lietuvos teismų informacinėje sistemoje tvarkos aprašas;
- esminiai kriterijai 2019–2020 metų planiniams kompleksiniams patikrinimams atlikti;
- Pavyzdiniai apygardų, apygardų administracinių ir apylinkių teismų valstybės tarnautojų pareigybų aprašymai ir sąrašas;
- pavyzdiniai teisės aktai, reglamentuojantys įslaptintos informacijos administravimą ir fizinę apsaugą teismuose.

2018 m. parengta 191 išvada dėl derinti pateiktų teisės aktų projektų (2017 m. – 119, 2016 m. – 128). Pažymėtina, kad nemažai išvadų buvo conceptualaus pobūdžio, kompleksiškos, nes buvo teiktos dėl sisteminių teisinio reguliavimo pakeitimų (pvz., elektroninės juridinio asmens buveinės įteisinimo; laisvės atėmimo bausmės politikos švelninimo; juridinių asmenų nemokumo sistemos proceso tobulinimo).

VI SKYRIUS

TEISMŲ REFORMA

Po teismų reorganizavimo nuo 2018 m. sausio 1 d. Lietuvoje vietoj 49 apylinkės teismų veikia 12 apylinkės teismų su teismo rūmais, vietoj 5 apygardų administracinių teismų – 2 apygardų administraciniai teismai, iš kurių Regionų apygardos administracinis teismas su 4 teismo rūmais.

Praėjus tik metams po įgyvendintos teismų reformos, **pasiekta teigiamų pokyčių teismų sistemoje:**

- **Teismų sistema tapo dinamiškesnė ir mobilesni.**

Pradėti organizuoti išvažiuojamieji teismo posėdžiai parodė, kai tai yra efektyvi priemonė, užtikrinanti geresnį teisės į teismą įgyvendinimą. Pvz., tokie posėdžiai organizuoti Elektrėnuose.

- **Sudarytos sąlygos formuoti vienodą darbo kultūrą ir veiklos administravimo praktiką teisme ir jo rūmuose – vadovaujantis vienu modeliu efektyvinamas klientų aptarnavimas.**

- **Efektyviau valdomas teismas bei jo žmogiškieji ir finansiniai ištekliai.**

Po įvykusios teismų reformos sustambintuose teismuose sutelkti iki teismų reformos atskiruose teismuose buvę ūkiniai, finansiniai ir žmogiškieji ištekliai.

Centralizavus žmogiškuosius išteklius teisme, teismo administracijoje dirbantys asmenys, pavyzdžiui, buhalteriai, informatikai, vertėjai, psichologai, savo funkcijas vykdo užtikrindami tinkamą visų teismų sudarančių teismo rūmų funkcionavimą. Sumažinus pareigybių skaičių teismuose atsirado galimybė finansuoti kitas pareigybes arba užtikrinti didesnę aukščiausios kvalifikacijos darbuotojų darbo apmokėjimą.

Šia priemone spręsta darbo užmokesčio fondo trūkumo problema, ypač mažuosiuose teismuose, kuriuose neretai asignavimų trūkdavo jau lapkričio mėn. ar net spalio mėn. atlyginimams. Sustambinus teismus finansiniai resursai teismuose valdomi efektyviau – 2018 m. ketvirtą ketvirtį tik dviem apylinkės teismams iki perskirstymo trūko asignavimų gruodžio mėn. avansams.

Optimizuojant finansinius išteklius ir įvertinus realų poreikį buvo sumažintas ir teisėjų budėjimo poilsio ir švenčių dienomis vietų ir dienų skaičius.

- **Darbo krūvis teismuose tapo tolygesnis. Bylos yra perduodamos nagrinėti iš vieno teismo rūmų kitiems, taip bylos nagrinėjamos greičiau ir efektyviau.**

Lyginant teismus, nustatyta, kad visuose teismuose darbo krūvio rodikliai sumažėjo ir tapo tolygesni.

Analizuojant ženkliausią darbo krūvio sumažėjimą minėtini Klaipėdos apylinkės teismo Klaipėdos rajono rūmai, kuriuose darbo krūvis viršijo apylinkės teismų darbo krūvio vidurkį (43,72). Po teismų reformos darbo krūvis Klaipėdos rajono rūmuose sumažėjo iki 33,56 ir neviršijo apylinkės teismų darbo krūvio vidurkio (37,92). Kadangi didesnę darbo krūvį turinčių teismo rūmų bylos buvo perduodamos mažesnę darbo krūvį turintiems teismo rūmams, 2018 m. I pusmetį darbo krūvio rodikliai iš esmės tapo tolygesni: Klaipėdos miesto rūmuose – 38,04, Klaipėdos rajono rūmuose – 33,56 (2017 m. I pusmetį rodikliai atitinkamai sudarė 46,04 Klaipėdos miesto rūmuose ir 57,66 Klaipėdos rajono rūmuose).

- **Sukurta nauja teisėjų savivaldos grandis – teismo teisėjų susirinkimas.**

Nuo 2018 m. sausio 1 d. visuose be išimčių teismuose įvyko teismo teisėjų susirinkimai, kurių metu buvo patvirtinti teisėjų susirinkimo darbo reglamentai ir sprendžiami įvairūs organizaciniai klausimai, susiję su teismo veikla: darbo krūvio paskirstymas; teisėjų specializacijų nustatymas; kasmetinių atostogų suteikimo tvarka ir kt.

Ši nauja teisėjų savivaldos forma suteikia galimybę visiems atitinkamo teismo teisėjams aktyviai prisidėti prie teismo darbo organizavimo, taip sudaromos prielaidos teismų pirmininkams priimti optimalius su teismo administravimu susijusius sprendimus.

Siekiant teismų pirmininkams padėti formuoti susirinkimų organizavimo praktiką, stiprinti vidinę komunikaciją teismuose dar iki teismų reformos teismų vadovams buvo organizuoti mokymai šiais klausimais.

- **Sudarytos visos sąlygos sukurti pakankamą teismo psichologų tinklą, sustiprinti teismuose dirbančių psichologų tarnybą ir efektyviau organizuoti jų veiklą.**

Iki teismų reformos įgyvendinimo pradžios apygardų teismuose dirbo 5 psichologai, kurie aptarnavo apygardos teismo veiklos teritorijoje esančius apylinkės teismus. Siekiant didinti teismo psichologų skaičių, visuose apylinkių teismuose nuo 2018 m. buvo numatyta įsteigti 14 vyriausiojo specialisto (teismo psichologo) pareigybių – Vilniaus miesto ir Kauno apylinkės teismuose po 2, kituose apylinkės teismuose – po 1 pareigybę. Šiuo metu teismuose dirba 12 psichologų.

- **Geriau užtikrintas nepilnamečių liudytojų ir nukentėjusiųjų apklausų organizavimas teismuose.**

Šiuo metu vaikų apklausos kambariai yra įrengti visuose apylinkių teismuose. Sujungus teismus neliko poreikio nepilnamečio apklausos kambarius turėti kiekvienuose teismo rūmuose, taip teismų sistemai sudarytos sąlygos optimizuoti ir efektyviau panaudoti tiek lėšas, skirtas vaiko apklausos kambariams įrengti, tiek skirtas specialiai įrangai įsigyti. Atsižvelgiant į tai, kad kiekvienas apylinkės teismas tokius kambarius turi bent keliuose savo teismo rūmuose, teismų reforma sudarė galimybę teisėjui pasirinkti nepilnamečio apklausos vietą iš kelių alternatyvų.

- **Sujungus teismus ir sumažėjus juridinių subjektų ir subjektų, dirbančių su įslaptinta informacija, skaičiui, atsirado galimybė užtikrinti geresnę įslaptintos informacijos apsaugą teismuose.**

Iki teismų sujungimo visi 62 teismai buvo laikomi paslapčių subjektais, todėl kiekvienuose teismo rūmuose turėjo būti užtikrinama tinkama įslaptintos informacijos apsauga. Atsižvelgiant į tai, kad tikslinio finansavimo šiai sričiai nėra skiriama, daugelis teismų susidurdavo su įslaptintos informacijos apsaugos keblumais. Po teismų reformos liko tik 22 paslapčių subjektai, todėl ir patalpų darbui su įslaptinta informacija poreikis sumažėjo. Teismams savo rūmuose saugomą įslaptintą informaciją perkėlus į vienus teismo rūmus, kuriuose yra geriausios galimybės užtikrinti tokios informacijos apsaugą bei tinkamas darbo su tokia informacija sąlygas, užtikrinta geresnė įslaptintos informacijos apsauga. Atitinkamai sumažėjus patalpų darbui su įslaptinta informacija poreikiui, atsirado galimybės šių patalpų įrengimą finansuoti iš teismų sistemos lėšų.

VII SKYRIUS

VISUOMENĖS INFORMAVIMAS

2018 m. sėkmingai įgyvendinti komunikacijos projektai, kuriais siekta kokybiškai informuoti visuomenę apie teismų veiklą ir sprendimus, priimtus visuomenės susidomėjimo sulaukusiose bylose.

Komunikacijos veiklos planuotos ir įgyvendintos atsižvelgiant į vykdytų teismų komunikacijos audito tyrimų, apklausos, reprezentatyvios visuomenės nuomonės apklausos apie pasitikėjimą teismais bei parengtos komunikacijos galimybių studijos rezultatus¹, atliktų tyrimų rezultatus ir nusimatytus planus:

- Teismų komunikacijos **strategija** 2016–2020;

¹ Tyrimai atlikti įgyvendinant Europos Sąjungos fondo lėšomis finansuojamą projektą „Visuomenės pasitikėjimo teismais stiprinimas“.

- Teismų 100-mečio planas;
- teismų komunikacijos audito rezultatai;
- žiniasklaidos monitoringo rezultatai – 2 apžvalgos;
- Vidinės komunikacijos gairės.

Didžiausias 2018 m. teismų komunikacijos iššūkis – Lietuvos teismų 100-mečio veiklų įgyvendinimas. Iš viso šiais metais įgyvendinta daugiau nei 15 naujų iniciatyvų / projektų.

Svarbiausios LIETUVOS TEISMŲ ŠIMTMEČIO VEIKLOS

- Suorganizuotas **Visuotinis teisėjų susirinkimas**, skirtas Lietuvos teismų šimtmečiui paminėti, kuriame dalyvavo daugiau kaip **700** svečių.
- **Koordinuota Teisėjų dviračių žygio per Lietuvą komunikacija**. Žygyje dalyvavo 10 teisėjų, kurie per 9 dienas aplankydami 22 teismo rūmus numynė **1200 km**.
- Gruodžio 15 d. – Lietuvos teismų dienos – proga suorganizuota žymaus Lietuvos fotografo Ramūno Danisevičiaus **fotografijų paroda „Teisingumo namai“**. Paroda pristatyta Lietuvos nacionalinėje Martyno Mažvydo bibliotekoje ir visus metus keliauja po skirtingus šalies teismus.
- Išleisti du Lietuvos teismų šimtmečiui skirti **leidiniai**:
„Lietuvos teismų istorija ir dabartis“ (sudarytoja dr. Dovilė Sagatienė),
„Teismai ir teisėjai Lietuvoje (1918–2008)“ (autorius Alfredas Vilbikas).
- Įgyvendintas naujas vidinės komunikacijos projektas **„Teisingumo herojai“** – iš viso projekto metu buvo balsuota už **211** įvairių sričių teismų bendruomenės **darbuotojų** – teisingumo herojų! Straipsniai apie daugiausiai balų surinkusius herojus pasirodė naujienų portale 15min.lt.
- Išleistas Lietuvos teismų **pašto ženklas „Lietuvos teismams – 100 metų“**, kuriame pavaizduota Elena Jackevičaitė – pirmoji moteris teisėja nepriklausomoje Lietuvoje ir viena pirmųjų Europoje.

2018 m. siekta kokybiškai informuoti visuomenę apie teismų veiklą ir sprendimus, priimtus visuomenės susidomėjimo sulaukusiose bylose. Informacija apie teismų veiklą visuomenę pasiekė:

- www.15min.lt rubrikoje „Tribūna“;
- žurnale TEISMAI.LT (41 straipsnis, pasirodęs naujienų portale www.delfi.lt);
- Lietuvos teismų „Facebook’e“;
- interneto svetainėje www.teismai.lt 393 įrašai (2017 m. – 407) ir vidiniame teismų tinkle – 285 įrašai.

Dar daugiau atvirumo!

Siekiant objektyvios informacijos apie teismų veiklą sklaidos, 2018 m. parengta **teismų sprendimų skelbimo fiksavimo tvarka**, kuria vadovaudamiesi žiniasklaidos atstovai gali filmuoti, daryti garso įrašus teisėjui skelbiant sprendimą.

2018 m. skaičiai

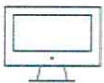
255 – per dieną, 93075 per metus – žiniasklaidos monitoringo žinučių peržiūra

224433 – www.teismai.lt lankytojai

843 – teisėjų komentarai žiniasklaidoje

13 – radijo laidų, 72 – TV laidos su teisėjų komentarais, 130 – žurnalistų užklausų

810 – naujų sekėjų „Facebook’e“. Iš viso 2018 m. – **9706 sekėjai** (2017 m. – 8896)

Žinučių pasiekiamumas – 500 000 auditorija per metus.

374 (2017 m. – 210) – straipsniai ir pranešimai spaudai, teismų – 638 (2017 m. – 700)

Pasitikėjimas teismais pasiekė **aukščiausią lygį nuo 1998 m.** Šiuo metu teismais pasitiki 49 % gyventojų*.

*Rinkos tyrimų bendrovės „Baltijos tyrimai“ 2018 m. birželio pab. – liepos pradž. duomenimis.

Ypatingas dėmesys skirtas visuomenės teisiniam švietimui

- Organizuota teisminės mediacijos viešinimo kampanija „Išspręsk ginčą taikiai“ – **40 publikacijų** žiniasklaidoje, **30 įrašų** Lietuvos teismų „Facebook’e“, „Instagram’e“, **tiesioginės transliacijos** / renginiai 5 šalies miestuose.
- Dalyvauta projekte „**Kultūros naktis**“ (teismų veikla pristatyta 700 asmenų).
- Inicijuoti teisinio švietimo projektai „**Teisėjas bibliotekoje**“ (25 teisėjai aplankė 18 šalies bibliotekų).
- Suorganizuota nemokamų teisinių konsultacijų diena „**Jūs klausiate – mes atsakome!**“, teisines konsultacijas teikė **300 teisininkų, dalyvių – 800**.
- Dalyvauti „**Diena su teisėju 2018**“ projekte iššūkį priėmė 80 šalies studentų (2016 m. – 70, 2017 m. – 100).
- Istorinę teismų ekspoziciją aplankė apie 1800 lankytojų, iš kurių 1000 moksleivių.
- Suorganizuota apie 100 socialinių iniciatyvų renginių, atvirų durų dienų šalies teismuose ir NTA.

Kompetencijų stiprinimas

Igyvendinant Europos Sąjungos finansuojamo projekto programą „Visuomenės pasitikėjimo teismais stiprinimas“:

- ✓ suorganizuoti vidinės komunikacijos ir organizacinės kultūros stiprinimo mokymai teismų vadovams ir jų tarnybos darbuotojams (50 asmenų) bei bendravimo su žiniasklaida ir efektyvaus bendradarbiavimo mokymai teisėjams ir teismų atstovams spaudai (100 asmenų);
- ✓ suorganizuotas pažintinis vizitas į Nyderlandų Karalystę, kurio metu susipažinta su teismų vidinės komunikacijos ir organizacinės kultūros principais. Dalyvavo 4 NTA ir teismų atstovai.

Sustiprintas teismo savanorių veiklos koordinavimas

2018 m. toliau sėkmingai vystyta teismo savanorių tarnybos veikla teismuose. Šiuo metu šalies teismuose savanoriauja 49 asmenys.

2018 m. skaičiai:

- ✓ savanorių tarnyba veikia 6-iose Lietuvos teismuose: Vilniaus, Kauno, Šiaulių (apygardos ir apylinkės), Panevėžio (apygardos ir apylinkės);
- ✓ pagalbos suteikta **daugiau kaip 5000 asmenų**;
- ✓ savanoriauta teismuose **daugiau kaip 3000 val.**;
- ✓ suorganizuoti dveji mokymai naujiems ir jau patirties turintiems savanoriams iš visos Lietuvos (daugiau kaip 40 dalyvių).

Prie prasmingos savanorių veiklos prisijungti ragino ir nauji teismų savanorių ambasadoriai: kunigas Algirdas Toliatas, radijo ir televizijos laidų vedėjas Timūras Augucevičius, atlikėja Monika Liu, atlikėjas Gabrielius Liaudanskas-Svaras.

VIII SKYRIUS

TEISMŲ APRŪPINIMAS

NTA 2018 m. sėkmingai organizavo teismų pastatų ir jų inžinerinių sistemų remonto ir statybos darbus, teikė teismams būtiniausias darbo priemones.

Atlikta:

- 17 teismų **pastatų ir jų inžinerinių sistemų remonto** darbų;
- patalpų darbui su įslaptinta informacija **įrengimo darbai** 4 teismuose;
- nupirktų 7 oro kondicionierių, 2 rekuperacinių oro vėdinimo sistemų ir centralizuotos **šildymo sistemos** šilumos punkto įrengimo darbai teismuose.

2018 m. buvo tęsiamas dar 2016 m. pradėtas **teismų tarnybinio transporto atnaujinimas** – apygardų teismams buvo nupirkti ir perduoti **4 nauji automobiliai**.

Nupirka:

- 55 100 pak. kopijavimo popieriaus;
- 595 000 vokų;
- 1 100 vnt. registracijos žurnalų;

- 160 000 vnt. bylų viršelių;
- 30 vnt. teisėjų ženklų;
- 85 vnt. individualiai pasiūtų teisėjų mantijų;
- 4 seifai.

Siekiant užtikrinti tinkamas kokybiško teismo funkcijų vykdymo bei teismo paslaugų teikimo teismo proceso dalyviams ir visuomenei sąlygas, 2018 m. buvo vykdomi 3 investiciniai infrastruktūros projektai:

- Parengtas Vilniaus mieste veikiančių teismų naujo pastato Šeimyniškių g. 28 techninis projektas ir **gauti statybą leidžiantys dokumentai**. Techninis projektas parengtas per 12 mėnesių nuo projektavimo sutarties sudarymo. Naujo teismų pastato architektūrinė idėja buvo išgryninta bendradarbiaujant su Vilniaus apygardos ir Vilniaus regiono apylinkės teismo atstovais bei Vilniaus miesto savivaldybės vyriausioju architektu. Projekto finansavimo klausimais buvo aktyviai diskutuojama su Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija, Finansų ministerija ir VĮ Turto banku. Vilniaus mieste veikiančių teismų naujo pastato statybos darbus planuojama pradėti 2019 m. III ketvirtį.
- Gauti statybą leidžiantys dokumentai, pasirašyta rangos sutartis ir pradėti Tauragės apylinkės teismo Šilutės rūmų pastato **rekonstravimo darbai**. Pastato rekonstravimo darbus numatoma pabaigti iki 2020 m. pabaigos.
- Toliau tęsti Vilniaus regiono apylinkės teismo Ukmergės rūmų **naujo pastato statybos darbai**. Teismo rūmų persikraustymas numatytas iki 2019 m. I pusmečio pabaigos.

IX SKYRIUS

TEISMŲ INFORMACINIŲ TECHNOLOGIJŲ PLĖTRA

2018 m. NTA itin daug dėmesio skyrė Lietuvos teismų elektroninių paslaugų portalui **e.teismas.lt**, kuris toliau auga ir tampa neatsiejama šiuolaikiškos teismų sistemos ir visuomenės dalimi.

2018 m. portale e.teismas.lt užsiregistravo **14 618 naujų vartotojų**. 2018 m. pabaigoje portalo e.teismas.lt paslaugų vartotojų skaičius siekė **54 118** (2017 m. – 39 500, 2016 m. – 28 178).

2018 m. pabaigoje portalu e.teismas.lt naudojos:

- 1 904 advokatai;
- 891 advokato padėjėjas;
- 469 mediatoriai;
- juridinių asmenų paskyroje (iš viso sukurta 7 581 juridinių asmenų prieiga) portale e.teismas.lt 15 715 asmenų įtraukti kaip juridinių asmenų atstovai;
- 35 139 kiti fiziniai asmenys.

2018 m. NTA ir toliau daug dėmesio skyrė Lietuvos teismų informacinės sistemos **LITEKO modernizavimui**:

- atnaujinta integracija su Advokatų profesinio laiko užimtumo kalendoriumi;
- buvo kuriamas ir testuojamas funkcionalumas dėl procesinių dokumentų siuntimo į Įmonių restruktūrizavimo ir bankroto informacinę sistemą (toliau – ĮRBIS); planuojama, kad **2019 m. II pusmetį jau bus galima perduoti procesinius dokumentus į ĮRBIS**;
- atnaujintas LITEKO archyvo funkcionalumas, skirtas teismų archyvų darbuotojams;
- patobulintas funkcionalumas, kuris leidžia greičiau perkelti bylas iš LITEKO archyvo į darbinę LITEKO aplinką;

- patobulintas funkcionalumas, leidžiantis garso įrašus automatiškai kelti į LITEKO;
- pagal teismų pateiktus poreikius buvo sukurti, ištestuoti ir sudiegti nauji Integruotos baudžiamojo proceso sistemos (IBPS) funkcionalumai;
- 2018 m. rugsėjo 20–21 d., siekiant sklandesnio NTA IT skyriaus bendradarbiavimo su teismų IT specialistais, suorganizuotas visų teismų informacinių technologijų specialistų susitikimas, kurio metu diskutuota apie teismuose kylančias problemas, naujoves kibernetinio saugumo ir informacinių technologijų srityse.

IDOMU

- Per savaitę NTA IT skyrius sulaukia ir atsako į **daugiau kaip 300 skambučių** dėl pagalbos ar konsultacijos IT klausimais. Kasdien atsakoma į **80–100 užklausų el. paštu**.

Tam, kad teismų infrastruktūros komponentai veiktų nuosekliai ir kasdien būtų profesionaliai prižiūrimi (palaikomi), įsigytos šios paslaugos bei technika:

- duomenų saugyklų ir juostinės bibliotekos;
- garso įrašymo, stenografavimo ir archyvavimo programinės įrangos;
- vaizdo konferencijų techninės ir programinės įrangos pogarantinės priežiūros paslaugos;
- Lietuvos teismų informacinės sistemos taikomosios programinės įrangos priežiūros ir palaikymo paslaugos;
- **370 vnt.** stacionarių kompiuterių;
- 4 vnt. daugiafunkčių įrenginių.

Be to, 2018 m. teismų informacinė infrastruktūra papildyta programine ir technine įranga:

- įsigyti **3 vnt. nepilnamečių apklausų įrangos komplektų**, kurie 2019 m. pradžioje numatomi sumontuoti Vilniaus miesto apylinkės teisme, Kauno apylinkės teisme ir Šiaulių apylinkės teisme;
- įsigytos centralizuotai valdomos ir atnaujinamos kenksmingos programinės įrangos aptikimo, stebėjimo realiu laiku priemonės – antivirusinės programos licencijos;
- siekiant užtikrinti tinkamą ir saugų prisijungimą prie teismų tvarkomų informacinių sistemų, įskaitant LITEKO, įsigytas naujas teismų infrastruktūros užkardoje naudojamos programinės įrangos funkcionalumas (licencijos);
- nupirkta duomenų atsarginėms kopijoms daryti naudojamo rezervinio kopijavimo programinės įrangos praplėtimas.

X SKYRIUS

BENDRASIS DUOMENŲ APSAUGOS REGLAMENTAS

2018 m. gegužės 25 d. pradėtas taikyti Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas (BDAR), kurio įgyvendinimui teismų sistemoje reikėjo pasiruošti. NTA vyko intensyvūs darbai:

- paskirtas duomenų apsaugos pareigūnas;
- parengti BDAR įgyvendinantys vidaus teisės aktai;

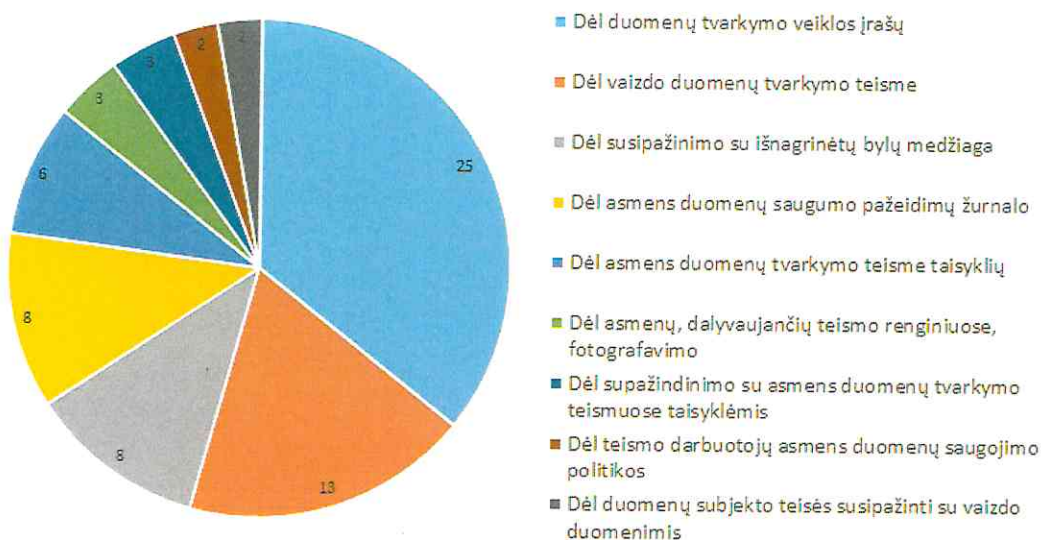
- interneto svetainėje teismai.lt atsirado nauja skiltis „Asmens duomenų apsauga“, kurioje paskelbta informacija apie NTA atliekamą asmens duomenų tvarkymą;
- sukurtas vaizdo pristatymas norintiems užsiprenumeruoti teismų naujienas.

Svarbus vaidmuo ir dideli iššūkiai teko duomenų apsaugos pareigūnui, kuris, glaudžiai bendradarbiaudamas su teismais, valstybės politiką asmens duomenų apsaugos srityje formuojančiais ir įgyvendinančiais subjektais, Teisėjų taryba, NTA vadovybe ir NTA struktūriniais padaliniais, atliko šiuos pagrindinius darbus asmens duomenų apsaugos srityje:

- 1) išgrynino tipinius asmens duomenų srautus teismuose ir NTA bei parengė NTA duomenų tvarkymo veiklos įrašų žurnalą ir pavyzdinį duomenų tvarkymo veiklos įrašų žurnalą teismams;
- 2) parengė Asmens duomenų tvarkymo teismuose taisyklių ir Pavyzdinių vaizdo duomenų tvarkymo teisme taisyklių projektus;
- 3) parengė Asmens duomenų tvarkymo NTA taisyklių ir Vaizdo duomenų tvarkymo NTA taisyklių projektus;
- 4) inicijavo skilties „Asmens duomenų apsauga“ sukūrimą interneto svetainėje www.teismai.lt ir parengė joje skelbtiną informaciją duomenų subjektams apie asmens duomenų tvarkymą NTA ir teismuose;
- 5) parengė pasiūlymus Teisingumo ministerijai dėl Teismų įstatymo ir NTA įstatymo pakeitimų, suderintų su BDAR;
- 6) rengė rekomendacijas teismams dėl BDAR taikymo ir įgyvendinimo;
- 7) teikė konsultacijas teismų darbuotojams dėl BDAR ir jį detalizuojančių teisės aktų įgyvendinimo ir taikymo bei asmens duomenų tvarkymo klausimais ir kt. (iš viso suteikė 68 konsultacijas, iš jų – 46 telefonu, 20 – el. paštu, 2 – žodžiu, asmeniškai).

Įvykus asmens duomenų apsaugos reformai, teismams kilo nemažai klausimų dėl tinkamo BDAR ir jį detalizuojančių teisės aktų įgyvendinimo ir taikymo.

DAŽNIAUSIAI TEISMŲ UŽDUODAMI KLAUSIMAI

XI SKYRIUS

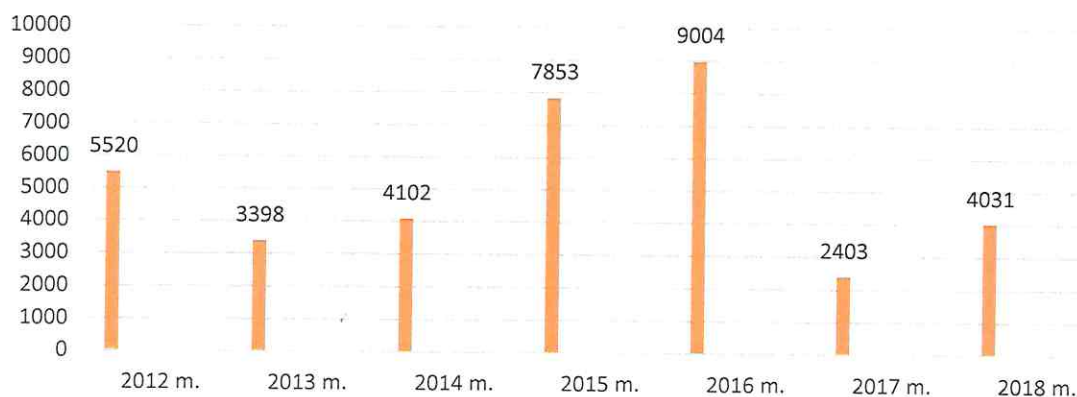
VIEŠIEJI PIRKIMAI

Daugumą 2018 m. NTA vykdytų viešųjų pirkimų sudarė teismų poreikiams tenkinti skirti prekių ir paslaugų pirkimai.

2018 m. NTA teismų poreikiams tenkinti pirkė šias paslaugas ir įrenginius:

- teisėjų ir teismų darbuotojų mokymus;
- vertimo paslaugas;
- pašto paslaugas;
- viešojo fiksuoto ryšio paslaugas;
- viešojo judriojo ryšio paslaugas;
- teismų patalpų remonto darbus;
- kompiuterių aparatinę ir programinę įrangą;
- automobilius;
- teisėjų pažymėjimų gamybos paslaugas;
- stebėjimo, apsaugos ir įeigos kontrolės sistemas teismams ir kt.

Viešųjų pirkimų komisijos atliktų pirkimų verčių palyginimas
2012–2017 m. (Eur)

XII SKYRIUS

VIDAUS AUDITAS

Vidaus audito skyrius, kaip ir kasmet, siekė sistemingai ir visapusiškai vertindamas vidaus kontrolę ir rizikos valdymą padėti didinti teismų ir NTA veiklos efektyvumą, įgyvendinti strateginį ir kitus veiklos planus, programas ir procedūras.

2018 metais Vidaus audito skyrius **atliko 7 vidaus auditus** šiuose teismuose:

- Lietuvos apeliaciniame teisme,
- Vilniaus apygardos teisme,
- Kauno apygardos teisme,
- Šiaulių apygardos teisme,
- Panevėžio apygardos teisme,
- 2 NTA auditus.

Teismuose buvo atlikti kompleksiniai veiklos, turto ir išteklių valdymo bei naudojimo, vidaus kontrolės sistemos patikimumo vertinimo vidaus auditai, o NTA – programos „Teismų savivaldos aptarnavimas ir veiklos užtikrinimas“ ir NTA transporto išlaidų vertinimo vidaus auditai.

Visuose audituotuose subjektuose **vidaus kontrolė buvo įvertinta gerai**. Auditoriai pateikė 51 rekomendaciją, iš kurių 13 didelio reikšmingumo, 36 vidutinio reikšmingumo, 2 – mažo.

IDOMU

2018 m. teiktoms rekomendacijoms pavyko pasiekti **100 proc. įgyvendinimo lygį**. Dažniausiai rekomendacijos buvo teiktos dėl vidaus kontrolės tobulinimo, turto ir finansų valdymo, viešųjų pirkimų, veiklos planavimo proceso ir informacinių sistemų naudojimo patikimumo. **Pastebėta geroji praktika**, kad teismai, gavę rekomendacijas, dalinosi nustatytais trūkumais su kitais teismais, kvietė dalintis patirtimi, kokia praktika vienu ar kitu atveju taikoma jų teismuose.

XIII SKYRIUS

KOKYBĖS SIEKIS

2018 m. trečią kartą pakartotinai sertifikuota 2012 m. įdiegta NTA *kokybės vadybos sistema* (KVS), užtikrinanti NTA efektyvų valdymą, vidinių procesų rezultatyvumą.

Naujai sertifikuota NTA KVS buvo atnaujinta papildant svarbiais institucijos administravimo aspektais: didesne orientacija į klientų poreikius, platesne institucijos konteksto analize, rezultatyviu rizikų, pokyčių valdymu, maksimaliu identifiкуotų galimybių, kaip gerinti veiklą, išnaudojimu, geresniu suinteresuotų šalių poreikių ir lūkesčių suvokimu.

Tiek atnaujinta NTA KVS, tiek 2014 m. įdiegtas **klientų aptarnavimo standartas**, padedantis užtikrinti vienodą, standartizuotą teismams bei teismų savivaldos institucijoms ir komisijoms teikiamų paslaugų kokybę, lėmė, kad:

99 proc. teismų savivaldos institucijų, komisijų atstovų, išreiškusių savo nuomonę, NTA teikiamas paslaugas ir aptarnavimą vertino kaip kokybiškus – **4,7 balo iš 5** (2017 m. 99 proc. – 4,7 balo, 2016 m. 99 proc. – 4,7).

Vykdyta teismų darbuotojų pasitenkinimo NTA teikiamomis paslaugomis apklausa rodo, kad teismams teikiamų **paslaugų kokybė ir toliau išlieka gera**: 2018 m. – 4,04 (2017 m. 4,1; 2016 m. – 3,98).

2018 m.

- Apmokyta 20 teismų ir NTA vadovybės atstovų kokybei bei kokybės vidaus auditorių.
- Atlikta 8 KVS vidaus auditai.
- Auditus atliko teismų ir NTA kokybės vidaus auditorių grupės.

XIV SKYRIUS

TARPTAUTINIAI PROJEKTAI

2018 m. buvo tęsiamas 2017 m. pradėtų Europos Sąjungos fondų lėšomis finansuojamų projektų įgyvendinimas, kurių bendras biudžetas siekia apie 3 mln. eurų:

- „Visuomenės pasitikėjimo teismais stiprinimas“;
- „Teismų veiklos efektyvumo didinimas“.

Pagrindinis projekto „*Visuomenės pasitikėjimo teismais stiprinimas*“ tikslas – didinti teismų veiklos efektyvumą ir stiprinti visuomenės pasitikėjimą teismais, gerinant teismų klientų aptarnavimą, didinant teismų informacijos aiškumą ir prieinamumą.

Tikslui pasiekti įgyvendinami trys uždaviniai (kryptys):

1) Asmenų aptarnavimo kokybės stiprinimas teismuose

Rezultatai:

- ✓ Suorganizuoti mokymai „Kokybiškas asmenų aptarnavimas teismuose“ teismų sistemos specialistams, mokymus išklause 225 asmenys.
- ✓ Suorganizuoti mokymai „Lyderystė ir pokyčių vadyba“ teismų sistemos vadovams. Mokymuose dalyvavo 75 asmenys.
- ✓ Parengtas asmenų aptarnavimo teismuose modelis:
 - 1) Atlikta asmenų aptarnavimo teismuose esamos situacijos analizė.
 - 2) Įvykdyta su teismais susijusių 8 institucijų apklausa (iš viso 119 respondentų).
 - 3) Paimti su teismais susijusių 4 institucijų atstovų giluminiai interviu.
 - 4) Įvykdytas slapto kliento tyrimas teismuose (60 vizitų ir 260 skambučių).
 - 5) Parengtas asmenų aptarnavimo standarto tekstas, kuris bus išleistas 1000 vnt. tiražu.
 - 6) Bus parengtas asmenų aptarnavimo teismuose kokybės kontrolės ir monitoringo vertinimo aprašas.
 - 7) Bus įvykdytas antras slapto kliento tyrimas teismuose.

2) Visuomenės pasitikėjimo teismais didinimas (žr. skyriuje „Visuomenės informavimas“ 17 psl.).

3) Teismų procesinių sprendimų kokybės standartų tobulinimas

Rezultatai:

- ✓ 2018 m. gruodžio mėnesį pradėta rengti teismų procesinių sprendimų kokybės standartų taikymo studija:
 - 1) Bus atlikta teismų procesinių sprendimų kokybės standartų taikymo teismuose atitikties analizė.
 - 2) Vykdoma kiekybinė ir kokybinė apklausa.
 - 3) Atlikta ES šalių gerosios praktikos analizė.
 - 4) Kuriamos teismų procesinių sprendimų kokybės standartų taikymo ir tobulinimo rekomendacijos.
 - 5) Bus parengtas rekomendacinio pobūdžio stebėsenos vertinimo aprašas.
- ✓ Suorganizuoti pažintiniai vizitai į Nyderlandų Karalystę, kurių metu susipažinta su teismų sprendimų standartais ir kokybiniais aspektais. Dalyvavo NTA ir teismų atstovai.

Projekto veiklų įgyvendinimui **pasitelkta 11 ekspertų** (6 NTA ir 5 teismų sistemos ekspertai).

Pagrindinis projekto „*Teismų veiklos efektyvumo didinimas*“ tikslas – didinti teismų veiklos efektyvumą, sukurti pažangaus teismų išteklių valdymo ir bylų paskirstymo modelius bei atnaujinti bylų duomenų tvarkymo procesus ir perkelti juos į elektroninę erdvę.

Tikslui pasiekti įgyvendinti du uždaviniai (kryptys):

1) Pažangaus teismų išteklių ir bylų paskirstymo procesų efektyvumo didinimas

Rezultatai:

- ✓ Rengiamas bylų paskirstymo modelis:
 - 1) Atlikta esamo bylų skirstymo modelio analizė.
- ✓ Suorganizuotas tarptautinis seminaras „Efektyvus teismų išteklių valdymas – tarptautinė patirtis“. Dalyvavo 17 NTA ir teismų sistemos atstovų.
- ✓ Suorganizuoti pažintiniai vizitai į Slovėniją, Daniją ir Nyderlandus, kurių metu susipažinta su teismų išteklių valdymo ir bylų paskirstymo modeliais. Dalyvavo 14 NTA ir teismų atstovų.
- ✓ Rengiamas pažangaus teismų išteklių valdymo modelis. Numatyta:
 - 1) atlikti teismų esamos padėties išteklių (finansinių, žmogiškųjų, infrastruktūros) valdymo efektyvumo analizę;
 - 2) atlikti užsienio šalių gerosios praktikos analizę;
 - 3) sukurti pažangaus teismų išteklių valdymo modelį;
 - 4) parengti reikiamų teisės aktų projektus.

2) Teismų dokumentų valdymo ir duomenų tvarkymo procesų tobulinimas ir perkėlimas į elektroninę erdvę

Rezultatai:

- ✓ Rengiami dokumentų valdymo ir apskaitos, teismų informacijos viešinimo, paieškos ir statistikos formavimo modeliai:
 - 1) Atlikta informacijos viešinimo, paieškos ir statistikos formavimo procesų analizė ir specifikuojamas.
 - 2) Atlikta dokumentų valdymo ir apskaitos procesų analizė.
 - 3) Atliktas LITEKO2 realizuotų funkcionalumų inventorizavimas, analizė ir vystomų procesų specifikuojamas.
 - 4) Parengtos LITEKO modernizavimo techninės specifikacijos.

Veikloms įgyvendinti pasitelkti 25 ekspertai (11 NTA ir 14 teismų sistemos atstovų).

XV SKYRIUS

MOKYMAI IR TARPTAUTINIS BENDRADARBIAVIMAS

TEISĖJŲ MOKYMAI

2018 m. vėl pasižymėjo NTA organizuotų tarptautinių ir nacionalinių mokymų gausa.

64 mokymuose pagal 34 Teisėjų tarybos patvirtintas mokymo programas dalyvavo **2476 dalyviai**, iš jų 2060 teisėjų (2017 m. 49 mokymai ir 2357 dalyviai).

NACIONALINIAI MOKYMAI

Mokymuose pagal Teisėjų tarybos patvirtintas programas kvalifikaciją kėlė 85 proc. teisėjų (2017 m. – 85 proc., 2016 m. – 73 proc. teisėjų).

MOKYMŲ NAUJOVĖS 2018 m.

- Pradėta vykdyti atskira registracija į kiekvienus mokymus, siekiant gausesnio dalyvavimo.
- Teisėjų tarybos protokoliniu nutarimu mokymo dalyviai įpareigojami kaip įmanoma greičiau informuoti mokymų organizatorių apie negalėjimą dalyvauti mokymuose.

2018 m. patys populiariausi buvo bendrųjų gebėjimų (psichologijos) mokymai.

ĮDOMU

2018 m. buvo pasiūlyta nauja teisėjų bendrųjų gebėjimų mokymo programa „Savęs ir kitų pažinimas teisėjo darbe: kaip efektyviai dirbti su skirtingo stiliaus žmonėmis (pagal DISC metodiką)“, kuri sulaukė didelio susidomėjimo. Į naujai pasiūlytus mokymus pretendavo **net 11 asmenų į vieną dalyvio vietą**. Tokio susidomėjimo pastaruosius 3 metus nebuvo sulaukę jokie mokymai.

Teisėjams mokymus vedė **72 lektoriai**. Lektorių darbas įvertintas vid. **4,7 balo iš 5** galimų. NTA darbas organizuojant teisėjams mokymus pagal programas taip pat įvertintas 4,7 balo iš 5 galimų (2017 m. – 4,6 balo iš 5).

146 teisėjai dalyvavo NTA ar kitų institucijų organizuojuose 9 kvalifikacijos kėlimo renginiuose.

TEISMŲ DARBUOTOJŲ MOKYMAI

2018 m. išsiskyrė įvairiais mokymais, skirtais ne tik teisėjams, bet ir **teismų darbuotojams**. Iš viso mokymuose dalyvavo dvigubai daugiau dalyvių nei 2017 m. – **1140 teismų darbuotojų** (2017 m. – 496).

Teismų darbuotojai buvo kviečiami įgyti žinių šiose srityse:

- **Psichologijos mokymai** teismų posėdžių sekretoriams – **57** dalyviai.

- **Mokymai bendradarbiavimo pagrindais:**

- ✓ Konkurencijos teisės pažeidimais padarytos žalos atlyginimas
- ✓ Bankų sektoriaus procesai

Iš viso – **106** dalyviai.

- **Specializuoti mokymai pagal veiklos sritį**

- ✓ teismų raštinių darbuotojams
- ✓ psichologams
- ✓ IT specialistams
- ✓ finansininkams
- ✓ teismų savanoriams
- ✓ komunikatoriams

Iš viso 224 dalyviai.

▪ **Mokymai pagal TT patvirtintas programas**

- ✓ vadovavimo ir lyderystės
- ✓ klientų aptarnavimo
- ✓ valstybės tarnybos įstatymo taikymo
- ✓ kokybės standartų taikymo
- ✓ kokybės vadybos
- ✓ viešųjų ir privačių interesų
- ✓ pranešimų spaudai rengimo temomis

Iš viso – 753 dalyviai.

Taip pat reguliariai buvo organizuojami **atskirų profesijų teismų darbuotojų susitikimai**, kuriais siekta pasidalinti gerosiomis praktikomis, sužinoti apie teisinio reguliavimo naujoves:

- teismų psichologai (13 dalyvių)
- teismų sistemos IT specialistai (37 dalyviai)
- teismų savanoriai (37 dalyviai)
- teismų finansininkai ir buhalteriai (82 dalyviai)
- teismų raštinių darbuotojai (55 dalyviai)
- teismų atstovai spaudai (26 dalyviai)
- lituanistai (15 dalyvių)

TARPTAUTINIAI MOKYMAI

Tarptautiniai mokymai yra Europos teisminės kultūros formavimo ir teismo bendradarbiavimo stiprinimo priemonė. Dalyvavimas tarptautiniuose mokymuose teisėjams sudaro galimybę susipažinti su ES teisės naujovėmis, jų taikymu bei skatina vieningos praktikos formavimą.

2018 m. Lietuvos teisėjai kėlė kvalifikaciją EJTN, ERA ir kitų tarptautinių institucijų organizuojamuose mokymuose. Per pastarąjį laikotarpį 275 teisėjai dalyvavo 92 tarptautiniuose mokymuose. Pagal EJTN programas mokymuose dalyvavo 124, ERA organizuojamuose mokymuose – 32, o kitų tarptautinių institucijų seminaruose – 119 teisėjų.

Vykdant dvišalį bendradarbiavimą Lietuvoje buvo įgyvendinti 4 tarptautiniai renginiai:

- EJTN mokymai „Procedūriniai saugikliai praktiškai ES baudžiamajame procese“;
- ERA mokymai „Mediacija ES: kalba, teisė ir praktika“;
- Tarptautinė mokslinė-praktinė konferencijos „Teisėjų profesionalumas ir etika technologijų bei globalizacijos amžiuje“;
- EJTN mokymai „Geresnis ES teisės taikymas šeimos ir paveldėjimo teisėje“.

2018 m. Mainų programos renginiuose (stažuotės, kurios gali trukti nuo poros dienų iki 1 metų) dalyvavo 28 Lietuvos teisėjai. 1 teisėja buvo išvykusi į ilgalaikę 12 mėnesių stažuotę Europos Žmogaus Teisių Teisme.

Tarptautiniai mokymai yra Europos teisminės kultūros formavimo ir teismo bendradarbiavimo stiprinimo priemonė. Dalyvavimas tarptautiniuose mokymuose teisėjams sudaro galimybę susipažinti su ES teisės naujovėmis, jų taikymu bei skatina bendros praktikos formavimą.

IDOMU

2018 m.:

- Mokymų, skirtų teismų darbuotojams, skaičius **išaugo 2 kartus!**
- Mokymai apėmė net 14 skirtingų mokymosi sričių.

TARPTAUTINIS BENDRADARBIAVIMAS

2018 m. vystydama tarptautinį bendradarbiavimą, NTA organizavo (padėjo organizuoti) šiuos tarptautinius renginius / susitikimus:

- 2018 m. Lietuvoje buvo suorganizuota **8-oji tarptautinė Rytų ir Centrinės Europos aukščiausiųjų teismų pirmininkų konferencija**, kurioje dalyvavo apie 40 dalyvių iš Jungtinių Amerikos Valstijų, Albanijos, Azerbaidžano, Kosovo, Vengrijos, Lenkijos, Ukrainos ir kt.
- Įgyvendinant rotacijos principą tarp Baltijos regiono valstybių, Lietuvoje suorganizuotas „Baltijos forumas“, kuriame dalyvavo 12 teismų sistemų atstovų iš Lietuvos, Latvijos, Estijos ir Suomijos.
- Lietuvoje lankėsi Suomijos, Bulgarijos, Latvijos ir Portugalijos teismų sistemų atstovų delegacijos. Vizitų metu delegacijos susitiko su Teisėjų tarybos ir NTA atstovais, lankėsi Kauno apygardos ir Kauno apylinkės teismuose.
- Įgyvendintas vystomojo bendradarbiavimo projektas „Pagalba Gruzijai ir Ukrainai įgyvendinant teisinio sektoriaus reformas“, kurio tikslas – skatinti teisingumo sektoriaus reformas Rytų partnerystės šalyse prisidedant prie teismų sistemos bei teismų savivaldos nepriklausomumo, skaidrumo ir pasitikėjimo šiomis institucijomis stiprinimo. Įgyvendinant Projektą buvo surengtas Gruzijos, Ukrainos ir Lietuvos atstovų Teisininkų forumas.

XVI SKYRIUS

NTA 2019 METŲ VEIKLOS PRIORITETAİ

- Pradėti valstybės investicijų projekto „Vilniaus mieste veikiančių teismų pastato Vilniuje, Šeimyniškių g. 28, statyba“ statybų etapą.
- Įgyvendinti pažangias priemones, susijusias su teismų veiklos kokybės ir išteklių valdymo gerinimu.
- Stiprinti saugumą teismuose.
- Pasirengti 2014–2021 metų EEE ir Norvegijos finansinio mechanizmo finansuojamos programos „Teisingumas ir vidaus reikalai“ įgyvendinimui.

Direktorė

Reda Molienė

